

ТЕХНОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Н.М. Бібік,

*доктор педагогічних наук, професор,
академік НАПНУ*

У наукових джерелах навчальні технології визначаються як педагогічно обґрунтований процес досягнення гарантованих результатів, що уможлиблює системний виклад знань у нових органічних взаємозв'язках. (С. Гончаренко, М. Гриньова, Г. Сявак, О. Савченко). Структурними компонентами цього процесу виділяють мету, зміст, засоби і методи педагогічного впливу, форми і методи організації навчання, результат діяльності.

Дослідники розрізняють технології навчання і методики за такими ознаками: у координатах технологічного підходу цілі навчання відрізняються діагностичністю; усі компоненти технологій навчання можна відтворити; характеризуються інструментальністю – дотриманням чітко визначених етапів, алгоритмів, операцій, що спрямовані на досягнення мети.

Одним із продуктивних видів навчальних технологій є інтегроване навчання. У вітчизняній практиці початкового навчання апробувались такі види інтеграції: повна інтеграція змісту різних навчальних предметів; тематична інтеграція навчального матеріалу з різних предметів; інтеграція різних способів діяльності, що підпорядковані одній темі.

На основі визначених підходів розроблено, експериментально перевірено й апробовано інтегрований курс «Я досліджую світ» за пріоритетності різних видів діяльності, які визначаються змістом галузей з орієнтацією на досягнення результатів, окреслених Державним стандартом початкової освіти і відповідною Типовою освітньою програмою. Відповідно обумовлено технологічність навчального процесу.

У процесі експериментального навчання з'ясовано ефективність реалізації інтегрованого підходу у навчанні. Зокрема, інтегрування найефективніше, коли здійснюється такими способами:

- шляхом паралельного здійснення предметного та інтегрованого навчання;
- інтеграції у межах освітніх галузей, де підставою для цього може бути єдність провідних видів діяльності;
- через створення інтегрованих курсів;
- за умов упорядкування організаційних форм інтегрованого навчання – навчальних проектів і досліджень, інтегрованих днів, тощо – які дозволять цілісно використати можливості урочної і позаурочної діяльності;
- у процесі інтегрованого навчання мають переважати діяльнісні, творчо-пошукові методи і форми роботи.

Подальше корегування дидактико-методичного забезпечення зумовлювалося орієнтацією на індивідуальні можливості учнів (рівень навченості, актуальних психічних станів, потреб, мотивів, цілей, тощо).